

USAVRŠAVANJE PROIZVODNJE ŠARANSKOG MLADA

Što se tiče samog umjetnog mriješta, ti su radovi još uvijek u eksperimentalnoj fazi. Dosađajni radovi na toj problematici, a bilo ih je do sada priličan broj, nisu donijeli u potpunosti pozitivnih rezultata, tako da se ne može u praksi na njih osloniti. Mnogi autori, koji su se bavili i bave se još i danas, nisu dobili uvijek takove rezultate od kojih bi se moglo poći i u širu primjenu u praksi, jer pojedine godine su u cijelosti zakazale, tj. u nekim godinama dobiveni rezultati su vrlo dobri, dok u nekim su slabiji i od samog prirodnog mriješćenja, i to osjetno.

Zbog toga treba i nadalje raditi i usavršavati pojedine faze, a naročito je potrebno obratiti pažnju na vanjske faktore, koji su u većini slučajeva odlučni za konačan ishod i rezultat.

U 1966. i 1967. godini započeo je rad u jednom dijelu pokusa ekipno. Smatram da je to pravi put i jedini način, jer će se moći obuhvatiti svi paralelni problemi, a koji su veoma specifični, te je zbog te specifičnosti potrebno u ekipi imati stručnjake različitih profesija, od agronoma, biologa, veterinara, kemičara i dr, tako da se jedan te isti problem može tretirati iz

različitih pozicija, što bi jedino moglo da razsvijetli samu funkciju hipofize kod šarana i utjecaj vanjskih faktora na nju.

U ovom dijelu rada treba da se donese zajednički program i u sljedećoj, 1968. godini i započne jedan fundamentalni naučni rad, a sva dosadašnja iskustva treba sažeti i na temelju njih postaviti pokuse i sam rad podijeliti na određene faze.

O dosada dobivenim rezultatima na ispitivanju promjena tokom vremenskog perioda kod hipofize (kvalitativne i kvantitativne), objavit ćemo u jednom od narednih brojeva.

Obzirom na saznanje, da se produkcija konzumnog šarana bazira prvenstveno na nasadnom materijalu, mnogi pokušavaju na razne načine dobiti što kvalitetniji nasadni materijal, pa se je tako već nekoliko godina radilo i na Ribnjačarstvu »Grudnjak«. Na temelju šestogodišnjih pokusa, u 1967. godini prišlo se na veće razmjere. Ranije dobiveni rezultati su nam pokazali, da u mnogo momenata može čovjek utjecati na kvalitet i kvantitet kod uzgoja šaranskog mlada. Stoga smo izvršili nekoliko pokusa, u 1967. godini, prvenstveno sa ciljem da se stvore što povoljniji uslovi u samom ribnjaku, te da se dodavanjem različite hrane pospješi rast, ali da se pri tome vodi računa i o zdravstvenom stanju ribe, tj. da riba bude potpuno zdrava, u odličnoj kondiciji, kako bi bolje mogla prezimiti.

Ti pokusi se svode na dva dijela, prvi kao eksperimentalni, a drugi primjenjen u praksi.

U prvom pokusu se radilo sa ribom do 60 dana starosti, dok je u drugom ta starost iznosila od 60 do 135 dana.

U akvarije i zemljane bazene stavljen je broj komada mlada koji odgovaraju 20.000 komada na 1 ha u ribnjaku. Hranidba je bila usklađena u oba pokusa jednako: kakva je hrana davana u akvariju br. I, takva je davana i u zemljanom bazenu I itd.

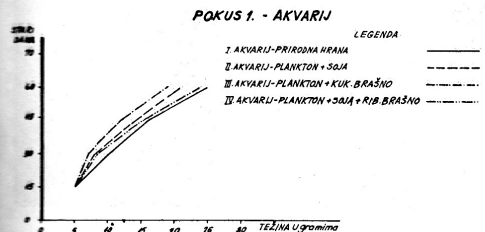
Akvarij I i zemljani bazen I davan je plankton uhvaćen u ribnjaku broj III. Isti plankton je davan i u ostale objekte.

Akvarij II i zemljani bazen II davana je hrana Plankton + soja.

Akvarij III i zemljani bazen III. davana je hrana Plankton + kukuruzno brašno

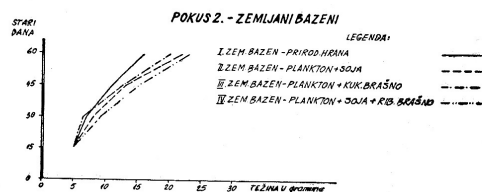
Akvarij IV i zemljani bazen IV. davana je hrana Plankton + soja + riblje brašno

Kao kontrolu smo imali ribnjak br. II, površine 38 ha, u kojem su matice mrijestile slobod-

no, a mlad je hranjen razvijenom prirodnom hranom i kukuruznim brašnom.

Prema dobivenim podacima u tom pokusu, a koji je prikazan na grafikonu, pokus I i pokus II vidimo, da je najbolje napredovao mlad za prvih 60 dana u Akvariju br. I i br. IV, dok kod zemljanih bazena — u bazenu IV i II. Do tih različitih rezultata moglo je doći iz sljedećih razloga: Prilikom dodavanja prirodne hrane u akvariju je bilo toliko zooplanktona, da se može reći da je riba plivala u hrani, dok u zemljanim bazenima toga nije bilo i zbog toga može doći do tolike razlike. U Akvariju IV i zemljanom bazenu IV se uglavnom podudaraju rezultati, što

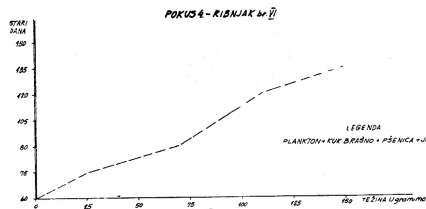
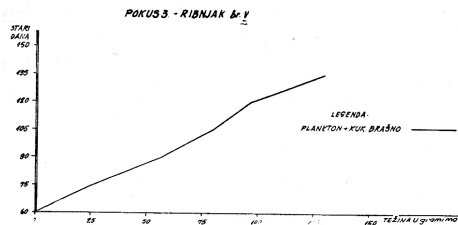
je već i normalno, obzirom da je dodavana hrana, koja je mogla regulirati eventualni manjak prirodne hrane u zemljanom bazenu.

Za vrijeme pokusa pratili smo razvitak mlada u kontrolnom ribnjaku, koji je nakon 60 dana dao prosječnu težinu šarančića 20 g. Prema tome, ti su rezultati dobiveni na temelju djelovanja različite dodatne hrane i može se zaključiti, da je riba bolje napredovala u onoj sredini, gdje je osim prirodne hrane ili jednostrane dodatne primala kompleksniju hranu.

Nakon tog pokusa pripremili smo nove objekte za daljnju proizvodnju šaranskog mlada. Koristili smo dva ribnjaka iste veličine, svaki od 6 ha, koji su bili u proizvodnji pod konzumnom ribom do 15. VI, kada su izlovljeni i riba prodana na tržište. Od 15. VI do 15. VII ribnjak je ostavljen suh tako da se potpuno isušio i dobio zeleni pokrov. Tada smo bacili 100 kg živog vapna na 1 ha i pustili vodu. Za dva dana su bili ribnjaci V i VI puni i nakon 12 dana nasadili smo šarančiće u prosječnoj težini od 20 g — na 1 ha po 10.000 komada. U toku sezone izvršili smo u dva navrata gnojidbu ribnjaka sa po 50 kg/ha superfosfata i 25 kg/ha kalijeve soli. Između ta dva gnojenja dodali smo dozu hidriranog vapna od 50 kg/ha.

Za vrijeme hranidbe 1. VIII i 1. IX umjesto normalne hrane dali smo briketiranu hranu, u kojoj je bio antibiotik.

Ako pogledamo grafikon Pokus III i Pokus IV, tada vidimo, da je i u ovom slučaju utjecala dodatna hrana. U ribnjaku br. V, gdje se dodavalo kukuruzno brašno, a u kasnijem periodu i kukuruzni šrot, prirast nije bio tako dobar, kao u ribnjaku br. VI u kojem se hranilo sa nekoliko krmnih komponenata (kukuruzno, pšenično i ječmeno brašno, a kasnije šrot).

Svi ostali utjecaji su bili veoma slični, čak isti, tako da nemožemo naći drugog razloga u razlici težine, osim djelovanju dodatne hrane. pH - reakcija, O₂, alkalitet, tvrdoća, temperatura vode, bogatstvo prirodne hrane, sastav i količina komada na 1 ha, kao i svi ostali uvjeti su bili istovjetni.

Prema tome, ovaj pokus možemo nazvati i uspjehom u praksi, jer to više nije tako mala površina, a niti broj komada, a pogoto kada se znade, da je u tim ribnjacima uzgajana riba u istoj godini za tržište i u toj istoj godini smo dobili jednogodišnji šaranski mlad, i to u veoma dobrom težinskom prosjeku, zdravstveno potpuno ispravan, a da broj komada nije manjkao. Nasadili smo u svaki ribnjak 60.000 komada, a izlovili u V ribnjaku 59.897 komada, a u VI ribnjaku 59.914 komada.

Riba, koja je bila prije izlovljena, bila je nasadena u III mjesecu 1966. godine, u prosječnoj težini od 30 g, a kada je izlovljena bila je teška u prosjeku 1020 g. Na 1 ha bilo je nasadeno 1500 komada, hranidbeni koeficijent je iznosio

u ribnjaku 2,61, a u VI ribnjaku 2,64.

U ovoj godini kod mlada je koeficijent daleko povoljniji i iznosi u ribnjaku br. V 1,95, a u ribnjaku br. VI 1,67. Kada i ovdje usporedimo ta dva ribnjaka, tada također možemo konstatirati, da je iskorištenje bilo bolje u ribnjaku koji je imao kompleksniju hranu.

Ranijim pokusima i ovalkovim načinom uzgoja u praksi uspjeli smo proizvesti šaranski mlad odlične kvalitete, izvrsne kondicije i zdravstvenog stanja, a sa veoma malim i za praksu beznačajnim gubitcima, što znači da smo pronašli način i mogućnost proizvodnje i u budućnosti ćemo sigurno imati uvijek dovoljno šaranskog mlada za vlastite potrebe.

Taj pokus smo iznijeli na javnost iz razloga, da bi se i drugi ribnjačari mogli služiti našim iskustvima i da sami proizvedu vlastiti šaranski mlad, kako nebi morali ovisiti o drugima, a time i da mogu sigurno planirati proizvodnju konzumnog šarana, koja kako smo već u početku naveli ovisi većim dijelom o kvaliteti nasadnog materijala.

RIBNJACARSTVO KONČANICA

Foto: C. BOJČIĆ